

ÚJ VERSEK
1906

E versek mind-mind a Léda asszonyéi, aki kedvelte és akarta őket.
Én el szoktam pusztítani a verseimet fogyó életem növe-
lázában, mély viharzásokon és poklok tüzeiben.
Ennek a néhány versnek megkegyelmeztem.
Engedtem őket életre jönni, s átnyújtom őket Léda asszonynak.

*Góg és Magóg fia vagyok én,
Hiába döngöttek kaput, falat
S mégis megkérdem tőletek:
Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?*

*Verecke híres útján jöttem én,
Fülembe még ősmagyar dal rivall,
Szabad-e Dévénynél betörnöm
Új időknél új dalaival?*

*Fülembe forró ólmot öntsetek
Legyek az új, az énekes Vazul,
Ne halljam az élet új dalait,
Tiporjatok reám durván, gazul.*

*De addig sírva, kínban, mit se várva
Mégiscsak száll új szárnyakon a dal
S ha elátkozza százszor Pusztaszer,
Mégis győztes, mégis új és magyar.*

LÉDA ASSZONY ZSOLTÁRAI (23 vers)

A mi gyermekünk

Bús szerelmünkben nem fakad
Szomorú lényünknek a mása,
Másokra száll a gyermekünk,
Ki lesz a vígák Messiása,
Ki majd miértünk is örül.

Ha jönnek az új istenek,
Ha jönnek a nem sejtett órák,
Valamikor, valamikor
Kipattannak a tubarózsák
S elcsattan hosszú csoda-csók.

Mások lesznek és mink leszünk:
Egy napvirág-szemű menyasszony
S egy napsugár-lelkű legény.
A tubarózsa illatozzon
S áldott legyen a mámoruk.

S áldott legyen, ki: te meg én,
Ki az övék, kiért mi sírtunk,
Kit forró lázunk eldobott,
Öleltetők, kit sohse bírtunk,
Ki másoké: a gyermekünk.

Kit napvirág és napsugár
Új igére, új dalra termett,
Áldott legyen, ki eljövend,
Az idegen, nagyalma Gyermeke,
Kit küldtek régi bánatok.

[...]

Egy ócska konflisban

Királyném, kigyúltak a lángok,
Aranyos hintóknak, íme, száll,
Ma a nép közé vegyülünk el,
Te a királyné s én a király.
Lásd, ez a fényes kocsitenger
A villámfényes fák alatt
Miértünk hullámozik, fénylik,
Hogy téged s engem lássanak.
Királyném, bocsásd le a fátylad:
Ma este kegyosztók leszünk.
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

Királyném, megölnek a vágyak.
Sohse vágyott, mint te meg én,
Földi pár úgy az élet-csúcsra
És sohse volt még ily szegény.
Vágy, élet és sugár a lelkünk
És utunk mégis koldus-út,
Jogunk van minden fényességhez,
Amit az élet adni tud.
Király vagyok és te királyné,
Hát trónunk sohse lesz nekünk?
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

[...]

Héja-nász az avaron

Útra kelünk. Megyünk az Őszbe,
Vijjogva, sírva, kergetőzve,
Két lankadt szárnyú héja-madár.

Új rablói vannak a Nyárnak,
Csattognak az új héja-szárnyak,
Dúlnak a csókos ütközetek.

Szállunk a Nyárból, úzve szállunk,
Valahol az Őszben megállunk,
Fölborzolt tollal, szerelmesen.

Ez az utolsó nászunk nekünk:
Egymás husába beletépünk
S lehullunk az őszi avaron.

A MAGYAR UGARON (14 vers)

A Hortobágy poétája

Kúnfajta, nagyszemű legény volt,
Kínzottja sok-sok méla vágynak,
Csordát őrzött és nekivágott
A híres magyar Hortobágyinak.

Alkonyatok és délibábok
Megfogták százszor is a lelkét,
De ha virág nőtt a szívében,
A csorda-népek lelegelték.

Ezerszer gondolt csodaszépet,
Gondolt halálra, borra, nőre,
Minden más táján a világnak
Szent dalnok lett volna belőle.

De ha a piszkos, gatyás, bamba
Társakra s a csordára nézett,
Eltemette rögtön a nótát:
Káromkodott vagy füttyörészett.

[...]

Találkozás Gina költőjével

Hahó, éjszaka van,
Zúgó vadonban örület-éj,

Hahó, ez itt a vaáli erdő:
Magyar árvaság,
Montblank-sivárság,
Éji csoda és téli veszély.
Hahó, a lábam félve tapos:
Amott jön Gina és a költő
És fölzendül a vad Iharos.
Csont-teste vakít
A nagyszerű vénnek,
Ginát vidáman hozza kezén,
Hahó, Gina él.
Engedd a kezdről:
Ez az én asszonyom,
Az enyém.
És zúg az erdő, Gina remeg.
Léda. Kiáltok.
Léda. És néz reám
A csontváz-isten, lellemnek atyja,
Néz és nevet.
Fölém mered csont-karja
A homlokomig, simogatón, felém
És az erdőn kigyullad a fény.
Hahó, száll Léda, Gina fut
S a fák közt az örök egyedültség
Bús, magyar titka zúg.
Hahó, örület-éj.
Szent csont-lábakhoz
Vergődve esem
És zúg az erdő sorsot-hirdetőn,
Félelmesen.
S homlokomon simogat kezével

A Montblank-ember,
Én szent elődöm, nagy rokonom
S itt érezek
Egy szent kezet azóta mindig,
Egy csont-kezet
A homlokomon.

A magyar Ugaron

Elvadult tájon gázolok:
Ős, buja földön dudva, muhar.
Ezt a vad mezőt ismerem,
Ez a magyar Ugar.

Lehajlok a szent humuszig:
E szüzi földön valami rág.
Hej, égig-nyúló giz-gazok,
Hát nincsen itt virág?

Vad indák gyűrűznek körül,
Míg a föld alvó lelkét lesem,
Régmúlt virágok illata
Bódít szerelmesen.

Csönd van. A dudva, a muhar,
A gaz lehűz, altat, befed
S egy kacagó szél suhan el
A nagy Ugar felett.

A DALOLÓ PÁRIS (7 vers)

[...]

A Gare de l'Esten

Reggelre én már messze futok
S bomlottan sírok valahol:
Most sírni, nyögni nem merek én,
Páris dalol, dalol.

Én elmegyek most, hazamegyek,
Már sziszeg, dohog a vonat,
Még itt van Páris a szívémen
S elránt az alkonyat.

Most fűt bolond-sok álmod alá
A füttyös, barna szörnyeteg.
Holnap fehérebb én leszek-e?
Vagy a svájci hegyek?

Holnap fehérebb én leszek, én.
Téli sírkertek szele jó,
Küldi már a csókjait nekem
A magyar Temető.

Óh, az élet nem nagy vigalom
Sehol. De ámulni lehet.
Szép ámulások szent városa,
Páris, Isten veled.

Az én hűtlen, beteg istenem
Úlje itt mindig vad torát:
A tűzcsóvás, felséges Öröm.
Dalolj, dalolj tovább.

Tőled hallja a zsoltárokat
E koldus, zűrös, bús világ
S az életbe belehazudunk
Egy kis harmóniát.

Dalolj, dalolj. Idegen fiad
Daltalan tájra megy, szegény:
Koldus zsváját a magyar Ég,
Óh, küldi már felém.

Fagyos lehellet és hullaszag
Száll ott minden virág felett.
Elátkozott hely. Nekem: hazám.
A naptalan Kelet.

Mégis megyek. Visszakövetel
A sorsom. S aztán meghalok,
Megölnek a daltalan szívek
S a vad pénzma-szagok.

Megölnek és nem lesz mámorom,
Kinyúlok bután, hidegen.
Páris, te óriás Daloló,
Dalolj mámort nekem.

Csipkésen, forrón, illatosan
Csak egyszer hullna még reám
S csókolná le a szemeimet
Egy párisi leány.

Az alkonyatban zengnének itt
Tovább a szent dalok.
Kivágtatna a vasszörnyeteg
És rajta egy halott.

A Szajna partján

A Szajna partján él a Másik,
Az is én vagyok, én vagyok,
Két életet él két alakban
Egy halott.

Rákacag Páris
S a boldog Másik visszakacag,
Itt röhejes mámorba kerget
Víjjogó, éji csapat.

A Duna partján
Céda lányhoz hajt durva öröm,
A bor ad álmat
S a poharamat összetöröm.

A Duna partján
Démonok üznek csúfot velem,
A Szajna partján álmokba von be
Százféle, szűz szerelem.

Ott szebb vagyok, nemesebb, hősebb,
Sejtelem-csók minden dalom,
Szent Cecilia hajol lelkemre
Álmatagon.

Ott: ring lelkem muzsikás alkony
Szent zsváján
S úgy csókolom meg az életet,
Mint orkideát a Léda haján.

SZŰZ ORMOK VÁNDORA (22 vers)

[...]

Az én menyasszonyom

Mit bánom én, ha utcasarkok rongya,
De elkísérjen egész a síromba.

Mindig csókoljon, egyformán szeressen:
Könnyben, pizokban, szenvedésben, szennyben.

Álljon előmbé izzó, forró nyárban:
»Téged szeretlek, Te vagy, akit vártam.«

Amiben minden álom semmivé lett,
Hozza vissza Ő: legyen Ő az Élet.

Legyen kirugdalt, kitagadott, céda,
Csak a szívébe láthassak be néha.

Kifestett arcát angyalarcnak látom:
A lelkem lenne: életem, halálom.

Ha vad viharban átkozódva állunk:
Együtt roskadjon, törjön össze lábunk.

Szétzúzva minden kőtáblát és láncot,
Holtig kacagnók a nyüzsgő világot.

Ha egy-egy órán megtelik a lelkünk:
Üdvöt, gyönyört csak egymás ajkán leljünk.

Együtt kacagnánk végső búcsút intve,
Meghalnánk együtt, egymást istenítve.

Ha ott fetrengnek lenn, az utcaporba:
Borúljon rám és óvjon átkarolva.

Meghalnánk, mondván:
»Bűn és szenny az élet,
Ketten voltunk csak tiszták, hófehérek.«

Tisztító, szent tűz hogyha általéget:
Szárnyaljuk együtt bé a mindenséget.

[...]

Búgnak a tárnák

Havas csúcsával nézi a napot
Daloknak szent hegye: a lelkem,
Gonosz tárnáktól általverten.

Lelkem tetőjén szent táncaikat
Fürge manók riadva járkák,
Lentről, letről búgnak a tárnák.

Álmok, leányok, bomlott ingerek,
Gondok, kínok vájták a mélyet:
Gyűltek a tárnák és a rémek.

Egy pillanat és megindul a hegy:
A büszke tető táncos népe
Bevágódik a semmiségbe.

Fent, fent a csúcson: nagy-nagy szűzi csönd,
Gondolat-manók csoda-tánca,
Lent: a rémeknek harsogása.

Harc a Nagyúrral

Megöl a disznófejű Nagyúr,
Éreztem, megöl, ha hagyom,
Vigyorgott rám és ült meredten:
Az aranyon ült, az aranyon,
Éreztem, megöl, ha hagyom.

Sertés testét, az undokot, én
Simogattam. Ő remegett.
»Nézd meg, ki vagyok« (súgtam néki)
S meglékeltem a fejemet,
Agyamba nézett s nevetett.

(Vad vágyak vad kalandorának
Tart talán?) S térdre hulltam ott.
A zúgó Élet partján voltunk,
Ketten voltunk, alkonyodott:
»Add az aranyod, aranyod.«

»Engem egy pillanat megölhet,
Nekem már várni nem szabad,
Engem szólítanak útra, kéjre
Titokzatos hívó szavak,
Nekem már várni nem szabad.«

»A te szivedet serte védi,
Az én belsőm fekély, galád.
Az én szívem mégis az áldott:
Az Élet marta fel, a Vágy.
Arany kell. Mennem kell tovább.«

[...]

Temetés a tengeren

Breton parton sújt majd az álom
S alszunk fehéren és halottan
Tengeres, téli, szürke tájon.

Jönnek erős, breton legények
S fejkötős, komoly, szűz leányok
S fölzeng egy bús, istenes ének.

Köd és zsolozsma. Zúg a tenger,
Vörös bárkára visznek minket
Könnyel, virággal, félelemmel.

S téli orkán vad szele dobban,
Vörös bárkánk tengerre vágat
S futunk fehéren és halottan.

[...]

Új Vizeken járok

(nem fér ide, de volt már)

»Az én jachtomra vár a tenger,
Ezer sátor vár énreám,
Idegen nap, idegen balzsam,
Idegen mámor, új leány,
Mind énreám vár, énreám.«

»Az egész élet bennem zihál,
Minden, mi új, felém üget,
Szent zűrzavar az én sok álmom,
Neked minden álmod süket,
Hasítsd ki hát aranszügyed.«

Már ránk szakadt a bús, vak este.
Én nyöszörögtem. A habok
Az üzenetet egyre hozták:
Várunk. Van-e már aranyod?
Zúgtak a habok, a habok.

És összezsáptunk. Rengett a part,
Husába vájtam kezemet,
Téptem, cibáltam. Mindhiába.
Aranya csörgött. Nevetett.
Nem mehetek, nem mehetek.

Ezer este múlt ezer estre,
A vérem hull, hull, egyre hull,
Messziről hívnak, szólógnak
És mi csak csatázunk vadul:
Én s a disznófejű Nagyúr.